

Udskriftsdato: 23. december 2025

KEN nr 9238 af 28/02/2014 (Gældende)

Påbud om at arbejdet med formaldehyd i koncentration på mere end 1% foregår i lukket anlæg eller tilsvarende samt rådgiverpåbud

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: 2014-6051-13431 RIF + 2013-6010-45755
RIF

Påbud om at arbejdet med formaldehyd i koncentration på mere end 1% foregår i lukket anlæg eller tilsvarende samt rådgiverpåbud

Ved Arbejdstilsynets tilsynsbesøg blev det konstateret, at arbejdet med injektion af 3% vandig formaldehydopløsning i lig sker ved laboratorieanvendelse og med en koncentration på mere end 1%, og at arbejdet ikke foregik i et lukket anlæg eller tilsvarende.

Arbejdstilsynet afgav herefter påbud om, at virksomheden skal sikre, at arbejdet med formaldehyd i koncentration på mere end 1 % foregår i lukket anlæg eller tilsvarende samt et rådgiverpåbud.

Et enigt nævn fastholdt begge afgørelser og lagde vægt på, at arbejdet med injektion af 3% vandig formaldehydopløsning i lig sker ved laboratorieanvendelse og med en koncentration på mere end 1%.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at opløsningen afgiver formaldehyddampe til rummet, hvor den ansatte opholder sig.

I forhold til rådgiverpåbuddet lagde nævnet blandt andet vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøget havde konstateret, at der i injektionsrummet arbejdes med formaldehydopløsning til laboratorieanvendelse med en koncentration på mere end 1%, og at arbejdsprocessen ikke blev udført i et lukket anlæg eller tilsvarende.

[Adressat udeladt]

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 25. februar 2014 behandlet [navn udeladt]s klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 10. september 2012.

Ved afgørelsen blev der afgivet påbud om, at [navn udeladt] skal sikre, at arbejdet i [stedangivelse udeladt] med formaldehyd i koncentration på mere end 1 % foregår i lukket anlæg eller tilsvarende.

Ved afgørelsen blev der endvidere afgivet påbud om, at [navn udeladt] skal bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå med rådgivning om løsning af det materielle påbud.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E R

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets afgørelse af 10. september 2012, således at [navn udeladt] skal sikre, at arbejdet i [stedangivelse udeladt] med formaldehyd i koncentration på mere end 1 % foregår i lukket anlæg eller tilsvarende.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder desuden Arbejdstilsynets afgørelse af 10. september 2012, således at [navn udeladt] skal bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå med rådgivning om løsning af det materielle påbud.

Nævnets afgørelser skal efterkommes senest den 15. oktober 2014.

Tilbage melding skal ske til Arbejdstilsynet senest den 22. oktober 2014.

[navn udeladt] skal senest 6 uger fra afgørelsen give Arbejdstilsynet besked om indgået aftale med en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

B E G R U N D E L S E

Det materielle påbud

Nævnet lægger vægt på, at arbejdet med injektion af 3% vandig formaldehydopløsning i lig sker ved laboratorieanvendelse og med en koncentration på mere end 1%.

Nævnet lægger endvidere vægt på, at opløsningen afgiver formaldehyddampe til rummet, hvor den ansatte opholder sig.

Nævnet lægger til grund for afgørelsen, at der modtages ca. 60 lig om året, som alle bliver injiceret med 3% formaldehyd, og der sprøjtes ca. 42 liter formalin ind per lig.

Nævnet lægger desuden til grund, at det ved tilsynsbesøget den 29. maj 2012 blev oplyst, at når et lig er placeret på rullebordet, foregår injektion fra en formalintank til liget. Når der trykkes formalin fra tanken ind i liget, varer det mellem ½ og 1 time. I den periode tilser den ansatte, at formalinen tilløber liget, og det sker ofte, at der ved injektionen løber formalin ud fra liget.

Ved injektionsarbejdet anvendes der personlige værnemidler i form af overtræksdragter, handsker og turbohlemasker, der tages på af den ansatte, inden arbejdet påbegyndes og tages af, når arbejdet er afsluttet.

Ved injektionen kan liget ligge utildækket. Når injektionen er tilendebragt, er der ofte løbet formalinopløsning ud på rullebordet. Rullebordet er udformet som en drypbakke, således at den væske, som måtte løbe ud på bordet, drypper ned igennem et hul og typisk ned i en spand, som står placeret under bordet.

Nævnet lægger endvidere til grund, at det af ledelsen ved Arbejdstilsynets tilsynsbesøg blev bekræftet, at det nyligt behandlede lig indeholdt ca. 2% formaldehyd, og at denne opløsning var skyllet ud med vandigt sprit.

Nævnet lægger endelig til grund, at injektionsrummet ifølge materiale fremsendt til Arbejdstilsynet har et areal på 45 m² og en volumenstørrelse på 135 m³, og den fungerende luftventilation giver et luftskifte på 13-17 gange i timen svarende til 39-51 m³/time pr. areal enhed.

Lokalet har udsugningsventiler placeret ved gulvniveau, og lokalet er udstyret med procesudsugning, som er placeret over det sted, hvor arbejdet med balsamering af lig foregår.

Klagers bemærkninger

[navn udeladt] har i klagen blandt andet anført, at anvendelsesområdet for brugen af formaldehyd i dissektionsområdet er at betragte som desinfektion og dermed ikke laboratoriearbejde.

Nævnet skal hertil bemærke, at det er nævnets opfattelse, at arbejdet, der udføres på [navn udeladt], således balsamering af lig, hvor der anvendes formaldehyd med en koncentration på mere end 1%, er at betragte som laboratorieanvendelse. Nævnet skal i den forbindelse bemærke, at det er arbejdsprocessen, der er afgørende for vurderingen, og ikke hvilken lokalitet arbejdet udføres fra.

[navn udeladt] har i klagen desuden anført, at hvis arbejdet med formaldehyd anses for værende laboratoriearbejde, finder [navn udeladt] det umuligt at arbejde i et lukket system.

Nævnet skal hertil henvise til Arbejdstilsynets udtalelse ved brev af 10. oktober 2012, hvoraf det fremgår, at det eksempelvis kan være en mulighed at etablere en boks omkring det behandlede lig med tilhørende procesudsug, hvor en eller flere sektioner kan åbnes ad gangen.

Det kan også være en mulighed at etablere en boks, hvor der samtidig etableres en art tvungen luftstrøm ned forbi den ansattes indåndingszone, således at formaldehyddampene hindres i at blive indåndet.

Nævnet skal desuden hertil bemærke, at Arbejdstilsynet herved ikke har stillet krav om en bestemt løsning af arbejdsmiljøproblemet, og det er således op til [navn udeladt] i samarbejde med en arbejdsmiljørådgiver at finde en egnet løsning på arbejdsmiljøproblemet.

Nævnet skal endelig bemærke, at det forhold, at der ved injektionsarbejdet anvendes personlige værne-midler, herunder turbohelmasker efter reglerne om kræftfremkaldende stoffer og materialer, hvor arbejdet foregår uden for lukkede anlæg, ikke har betydning for kravet om, at arbejdet skal foregå i lukkede anlæg.

Det fremgår af arbejdsmiljølovens regler, at stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, kun må fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Det fremgår af reglerne om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko, at reglerne omfatter arbejde med de stoffer, som fremgår af bekendtgørelsens bilag, samt materialer, der indeholder 0,1 % eller mere af disse stoffer.

Af bekendtgørelsens bilag fremgår desuden, at kravet for procentindholdet i materialer indeholdende, CAS. nr. 50-00-0 Formaldehyd skal være 0,1 % eller mere.

Af samme bilag fremgår det, at der for arbejde med formaldehyd med et procentindhold på mere end 1 % i laboratorieanvendelse skal kravene i bekendtgørelsens § 17 være opfyldt, hvilket betyder, at der er et krav om, at arbejdet skal foregå i lukkede anlæg eller på anden måde, der hindrer frigørelse af stofferne eller materialerne, således at enhver påvirkning herfra udelukkes.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

Rådgiverpåbud

Nævnet lægger vægt på, at Arbejdstilsynet som følge af de konstaterede forhold hos [navn udeladt], på tilsynsbesøget den 29. maj 2012 har afgivet påbud om, at [navn udeladt] skal sikre, at arbejdet i [Stedangivelse udeladt] med formaldehyd i koncentration på mere end 1% foregår i lukket anlæg eller tilsvarende.

Nævnet lægger herved vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøget konstaterede, at der i [stedangivelse udeladt] arbejdes med formaldehydopløsning til laboratorieanvendelse med en koncentration på mere end 1%, og at arbejdsprocessen ikke blev udført i et lukket anlæg eller tilsvarende.

Nævnet finder ikke, at [navn udeladt] inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem, der umiddelbart kan overføres, hvorved undtagelsen ikke finder anvendelse.

Det fremgår af arbejdsmiljølovens regler, at Arbejdstilsynet kan påbyde, at modtageren af påbud eller andre afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen skal indhente bistand fra en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, bl.a. med henblik på, at det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i virksomheden styrkes.

Det fremgår af reglerne om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere, at arbejdsgiveren skal efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet afgiver en eller flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om et eller flere komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, der indebærer risiko for sikkerhed og sundhed, når overtrædelserne er konstateret ved et enkeltstående tilsyn eller ved et tilsynsforløb bestående af screening og et deraf efterfølgende tilsyn, og konstateret ved tilsyn med arbejde tilknyttet én produktionsenhed.

Det fremgår desuden af reglerne om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere, at der ikke afgives påbud, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres.

Det fremgår endvidere af reglerne om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere, at der foreligger en kompleks og alvorlig overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen ved arbejde med kræftfremkaldende stoffer og materialer, hvor der er krav om lukkede anlæg, men hvor arbejdet foregår uden for sådanne anlæg.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

REGLER

Ved afgørelserne er anvendt følgende regler:

- Om Arbejdstilsynets hjemmel til at afgive påbud:
 - § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovebekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.
- Om arbejde med stoffer og materialer:
 - § 48, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovebekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.
 - § 1, stk. 1, nr. 1 og 2 og § 17, stk. 1, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbejde med stoffer og materialer, jf. Arbejdstilsynets ændringsbekendtgørelse nr. 1175 af 11. oktober 2007.
- Om autoriseret arbejdsmiljørådgiver:
 - § 77 a, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovebekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010
 - § 6 og § 17, nr. 1, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.
 - § 43, stk. 3, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 59. af 15. januar 2013 om brug af autoriserede rådgivervirksomheder på arbejdsmiljøområdet.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

OPLYSNINGERNE I SAGEN

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

[stilling udeladt]

Kopi til:

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovebekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

...

Kapitel 8

Stoffer og materialer

§ 48. Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, må kun fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 49. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om fremstilling, import, oplagring, transport og anvendelse af stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, herunder om emballering, omfyldning og mærkning.

Stk. 2. ...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. ...

§ 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde, at modtageren af påbud eller andre afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen skal indhente bistand fra en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, bl.a. med henblik på, at det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i virksomheden styrkes.

Stk. 2. ...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræft risikoen ved arbejde med stoffer og materialer, jf. Arbejdstilsynets ændringsbekendtgørelse nr. 1175 af 11. oktober 2007.

Kapitel 1

Område mv.

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter arbejde med, herunder fremstilling, anvendelse og håndtering af:

1. 1. De stoffer og materialer, der fremgår af bilag 1.
2. 2. Materialer, der indeholder 0,1 % eller mere af disse stoffer, medmindre andet er angivet ud fra det enkelte stof i bilag 1.

...

§ 17. I det omfang, det fremgår af bilag 1 og 2, må arbejdsprocesser, hvori stoffer eller materialer indgår, kun foregå i lukkede anlæg eller på anden måde, der hindrer frigørelse af stofferne eller materialerne, således at enhver påvirkning herfra udelukkes.

Stk. 2. Hvis det ikke er teknisk muligt at opfylde stk. 1, skal stofferne og materialerne fjernes fuldstændigt fra udviklingsstedet.

Stk. 3. Hvis det ikke er teknisk muligt fuldstændigt at fjerne stofferne og materialerne, skal egnede personlige værnemidler anvendes.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

...

Kapitel 2

Påbud om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

...

§ 6. Arbejdsgiveren skal efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet afgiver en eller flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om et eller flere komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, der indebærer risiko for sikkerhed og sundhed og som angivet i kapitel 3, når overtrædelserne er

- 1) konstateret ved et enkeltstående tilsyn eller ved et tilsynsforløb bestående af screening og et deraf efterfølgende tilsyn, og
- 2) konstateret ved tilsyn med arbejde tilknyttet én produktionsenhed.

Stk. 2. Der afgives ikke påbud efter stk. 1, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres.

...

Kapitel 3

Komplekse og alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen

...

Det kemiske område

...

§ 17. Arbejde med

1. kræftfremkaldende stoffer og materialer, hvor der er krav om lukkede anlæg, men hvor arbejdet foregår uden for sådanne anlæg, eller
2. kodenummererede produkter til industriel overfladebehandling ved processer, hvor der er krav om lukket anlæg, sprøjteboks eller sprøjtekabine, og hvor overfladebehandling ikke som minimum foregår i en sprøjteboks eller sprøjtekabine.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 59 af 15. januar 2013 om brug af autoriserede rådgivningsvirksomheder på arbejdsmiljøområdet

...

§ 43. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. februar 2013.

Stk. 2. Samtidigt ophæves følgende bekendtgørelser:

1. Bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere (Rådgivningspåbud).
2. Bekendtgørelse nr. 553 af 17. juni 2004 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere for en periode (Periodepåbud).
3. Bekendtgørelse nr. 554 af 17. juni 2004 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere til løsning af bestemte arbejdsmiljøproblemer (Problempåbud).

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere (Rådgivningspåbud) finder dog fortsat anvendelse for påbud om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere afgivet inden den 1. februar 2013.